

**Govor predsjedatelja Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH
Martina Raguža na 4. sastanku parlamenata zemalja sudionica Jadransko-jonske
inicijative u okviru sesije "Utjecaj državnih zakona u rješavanju problema
nezakonitih migracija"**

Portorož, 10. svibanj 2004.

"Dame i gospodo

Neregularna migracija značajan i prepoznatljiv fenomen u Europi, svoja uporišta, putove i tragove ostavlja i u Bosni i Hercegovini. Veliki broj stranih državljana je proteklih godina, na legalan ili ilegalan način ušao u Bosnu i Hercegovinu s ciljem odlaska u zemlje Zapadne Europe. Međutim Bosna i Hercegovina koja je do sada bila zemlja tranzita, počinje se pojavljivati i kao zemlja krajnje destinacije.

Nestabilnost u zemljama bivše Jugoslavije i šire, proteklih godina, rezultirala je, velikom imigracijom ne samo državljana susjednih država u Bosnu i Hercegovinu nego i sa drugih kontinenata. Jedan od razloga za ovakvo kretanje je traženje međunarodne zaštite u Bosni i Hercegovini.

Analize organizacija, kako vladinih tako nevladinih, domaćih i međunarodnih, koje se bave migracionim kretanjima, ukazuju na nužnost koordiniranih međunarodnih mjera neophodnih za savladavanje nekontrolirane migracije.

Sve značajne regionalne inicijative bave se ovim kompleksnim pitanjima. Zato smatramo izvanredno značajnim što je ova konferencija velikim dijelom posvećena ovom pitanju.

U okviru procesa stabilizacije i pridruživanja, nakon zagrebačkog samita 24. studenog 2000. godine. po ovim pitanjima napravljeni su značajni pomaci. Zemlje sudionice su ocijenile da su azil, zakonom dozvoljene migracije i zakonom zabranjene migracije, kontrola granica i politika izdavanja viza i dozvola za ulazak, važna područja za suradnju i, s tim u svezi, preuzele su obveze međusobne pomoći i suradnje.

Istovremeno su se obvezale da će primiti sve svoje državljane koji su nezakonito prisutni na teritoriji jedne od zemalja članica EU, te da će uskladiti svoja zakonodavstva s relevantnim međunarodnim konvencijama.

U Bosni i Hercegovini, sve aktivnosti u oblasti migracija i azila, vode se pod nadzorom i u suradnji s Europskom Unijom, putem Ureda Europske komisije za BiH.

Reforma našeg zakonodavstva, formiranje i obuka Državne granične službe, obuka policije i formiranje jedinica specijaliziranih za borbu protiv terorizma i organiziranog kriminala, formiranje državnog Ministarstva sigurnosti, reforma pravosuđa i čitav niz drugih aktivnosti, provode se na način utvrđen s predstavnicima Europske Unije i uz njihovu potporu.

Krajem 2003. godine Europska komisija je izvijestila o napretku koji je Bosna i Hercegovina postigla u okviru procesa stabilizacije i udruživanja, a "Rukovođenje azilom i migracijom" je u tom izvješću istaknuto je kao prioritet za 2004. godinu.

Bosna i Hercegovina je u tom smislu poduzela slijedeće:

- Uspostavljena je potpuna kontrola državne granice od strane Državne granične službe, institucije u čijoj su nadležnosti upravo kontrola kretanja i promet roba i osoba preko granice i u graničnom pojasu.

- Pripremljen je i usvojen Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu. U tekst Zakona su ugrađeni standardi Europske unije iz oblasti kretanja i boravka stranaca. Zakon sadrži odredbe kojim se štite temeljna prava i slobode iz Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (1950.), Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951., uključujući Protokol iz 1967., te Konvencije protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupaka.

Urađene su i u primjeni su naljepnice za vizu i boravišne dozvole s visokom razinom zaštite.

- Urađene su i u primjeni, kroz projekt "CIPS" strojno čitljive osobne karte za strane državljane koji imaju odobren stalni boravak u Bosni i Hercegovini.

- Donesen je Akcioni plan za sprečavanje trgovine ljudima u Bosni i Hercegovini. Ubrzane su aktivnosti na pripremi nacrtu sporazuma o readmisiji kako sa zemljama polazišta tako i sa zemljama odredišta ilegalnih migranata.

- Donesena je Odluka o određivanju zemalja čiji su državljani izuzeti od viznog režima prilikom ulaska, izlaska ili prelaska preko teritorije BiH .

- Donesena je odluka da se državljanima Irana uvede obveza pribavljanja vize za ulazak u Bosnu i Hercegovinu što je rezultiralo smanjenjem ilegalnih migranata koji su

legalno ulazili u Bosnu i Hercegovinu na temelju bezviznog režima, a onda ilegalno nastavljali prema zemljama Zapadne Europe.

- Poduzimaju se aktivnosti na kadrovskom i materijalnom osposobljavanju i Ministarstva sigurnosti i drugih tijela koja sudjeluju u kontroli migracionih tijekova.

- S tim u svezi, pripremljeni su i prezentirani vrlo bitni projekti od kojih izdvajamo projekt izgradnje Centra za prihvaćanje i zbrinjavanje do deportacije ilegalnih migranata u BiH, projekt izgradnje Azilantskog centra, projekt izgradnje "Sigurne kuće" – skloništa za žene, informatizaciju poslova sa strancima, projekt uspostave regionalnog centra za ilegalnu migraciju i azil za jugoistočnu Europu.

Bosni i Hercegovini potrebna su značajna sredstva za realizaciju ovih projekata i neće ih moći ostvariti bez pomoći međunarodne zajednice.

U Bosni i Hercegovini napravljen je ogroman napredak u smanjenju broja stranih državljana koji dolaze iz zemalja tzv. visokog rizika preko zračnih luka Sarajevo, Banja Luka, Tuzla i Mostar. Po godinama, podaci su sljedeći :

- 2000. godina – 24.709 osoba
- 2001. godina – 8.417 osoba
- 2002. godina – 1.007 osoba
- 2003. godina - 733 osobe

Izvanredan napredak se vidi i u primjeni sporazuma o radmisiji sa Republikom Hrvatskom. Broj stranih državljana koji ilegalno prelaze granicu sa Hrvatskom rapidno je smanjen.

- 2000. godina – 5.596 osoba
- 2001. godina – 2.069 osoba
- 2002. godina – 763 osoba
- 2003. godina – 768 osoba

Značajno je naglasiti da su u 2002. godini od 763 strana državljana koje je Bosna i Hercegovina prihvatila iz Republike Hrvatske 648 osoba bili državljani Srbije i Crne Gore, a u 2003. godini od 768 stranih državljanina 533 osobe su bile državljani Srbije i Crne Gore.

Ovaj napredak upućuje da je Bosna i Hercegovina u potpunosti spremna nositi se sa ovim izazovom te da kroz bilateralne i multilateralne aktivnosti želi osigurati uvođenje

bezviznog režima državljanima BiH za putovanja u što veći broj zemalja svijeta. U tom smislu spremni smo zaključivati bilateralne sporazume o ukidanju viza te dalje zaključivati ugovore iz oblasti readmisije.

Predano ćemo raditi na harmoniziranju viznog režima BiH s viznim režimom Europske unije, posebno nakon prijem novih deset država u Europsku uniju.

Snažno podržavamo to što sue ova konferencija i njen završni dokument značajnim dijelom posvećeni ovim pitanjima. Zemlje Jadransko-jonske inicijative ovo pitanje moraju tretirati kao jedan od najvećih prioriteta. Podržavamo regionalnu raspravu u svezi sa zakonskim reguliranjem migracijskih tokova. Posebno naglašavamo nužnost razmjene informacija u okviru Plana ranog upozoravanja i reagiranja u regiji Jadransko-jonske inicijative kao jednog od najznačajnijih instrumenata u borbi protiv ilegalne migracije. To se isto odnosi i na prevenciju nezakonite trgovine drogama i borbu protiv svih vrsta organiziranog kriminala. Takva opredijeljenost Bosne i Hercegovine iskazana je prezentacijom i ponudom projekta "Uspostava regionalnog centra za ilegalnu migraciju i azil za jugoistočnu Europu u Bosni i Hercegovini" koji bi omogućio formiranje, održavanje i korištenje baza podataka o ilegalnim migracijama. Na temelju njih bi se definirala zajednička politika i aktivnosti po pitanjima imigracione problematike na regionalnoj razini.

Naravno, na kraju treba reći i da će naša zemlja podržavati sve inicijative na polju ilegalnih migracija na regionalnoj i europskoj razini a posebno u okviru Jadransko-jonske inicijative. Jer Jadransko-jonska inicijativa će i na ovim pitanjima testirati svoj kredibilitet.
(kraj)